

Oblasti diagnostiky – obecně

- ◆ Budou se lišit vzhledem k věku, zdravotnímu postižení nebo znevýhodnění a sledovanému problému
- ◆ Součástí je OA a RA
- ◆ Školní výkon a další údaje ze školy (prospěch, kvalita domácí přípravy, osobní charakteristika ad.)
- ◆ Informace od rodičů (pohled rodičů na problém)
- ◆ Diagnostika obecných schopností (úroveň rozumových schopností – většinou psycholog)
- ◆ Diagnostika speciálních schopností – za konkrétním účelem (verbální schopnosti, cizojazyčné schopnosti, technické, umělecké, psychomotorické apod.)
- ◆ Diagnostika osobnosti (postihuje určité vlastnosti)
- ◆ Diagnostika zájmů a motivace ke studiu (především u volby povolání)
- ◆ ŠZ, SPU, ADD, ADHD

Postup

- ◆ Proč přišli žádat o pomoc? (vymezení problému)
- ◆ Úvodní rozhovor: RA, OA, popis problému.
- ◆ Pracovní hypotéza: na co se zaměřit, volba metod šetření.
- ◆ Diagnostika (pedagogická, psychologická): navázání kontaktu, úkolové činnosti nebo pozorování, vyhodnocení, určení diagnózy, perspektiva, návrh opatření a intervence.
- ◆ Závěr: sdělení, návrh postupu, dohoda na postupu.

Poradenský rozhovor - faktor komunikace

- ◆ Vyjednávání při konfliktech, problémech
- ◆ Společné vzájemné přibližování klienta a terapeuta.
- ◆ Společné přibližování k řešení problému.
- ◆ Otevřená situace.
- ◆ Poradce
  - vyjadřuje předběžné pochopení problému
  - nesmí se pokládat za všeznalého, bezchybného

Znaky poradenského rozhovoru

- ◆ Rámcové podmínky – čas, místo, zasedací pořádek

- ◆ Svoboda klienta – vyjádření se k problému
- ◆ Asymetrie dialogu – usměrňování témat poradcem, opakování
- ◆ Předcházení identifikaci s problémem
- ◆ Poskytuje informace o souvislostech
- ◆ Tabu – problémy poradce

Faktor účinnosti - Emocionální prožívání

- ◆ Verbalizace emocionálních zážitků (opis citů, tělesné vjemy)
- ◆ Hodnotící úsudky
- ◆ Výpovědi o náladách
- ◆ Volný popis potlačovaných citů, nálad připravuje klienta na nový způsob nahlížení problému

Faktor účinnosti - Kognitivní zvládnutí

- ◆ Nové sebevnímání
- ◆ Změněné sebechápání
- ◆ Nový vzorec myšlení
- ◆ Nové vnímání zvládnutí problému
- ◆ Interpretace
- ◆ Objasňování, vysvětlování
- ◆ Diagnostické pokyny

Průběh kognitivního zvládnutí

- ◆ Reverbilizování – opis sdělení
- ◆ Hledání, snaha o poznání, přemýšlení
- ◆ Strukturování, poukazování na souvislosti
- ◆ Interpretování, usuzování o pozadí, koncepty

Regulace chování

- ◆ Předávání pokynů klientovi
- ◆ Navádění k určitým způsobům chování
- ◆ Prostředky:
  - hraní rolí
  - fantazijní dialogy